

İŞÇİ SINIFININ BİRLİK, MÜCADELE, DAYANIŞMASI İÇİN

HAYDİ MÜCADELEYE! HAYDİ ÖRGÜTLENMEYE!

Burjuvazi, 1970’te, işçi hareketinin artan mücadelesine, yoğunlaşan grev ve direnişlerine darbe vurmak için, siyasal temsilcilerine, sendikal haklarda önemli kısıtlamalar getiren ve özellikle DİSK’in ortadan kaldırılmasını hedefleyen yasa tasarısını hazırlamış, işçi sınıfının iki günlük direnişi sonucunda ise, geri çekmek zorunda kalmıştı.

Ancak hareket daha ileri boyutlara varmadan söndü. 16 Haziran akşamı ilan edilen sıkıyönetimin ardından ertesi gün fabrikalar polis ve asker kordonu altına alındı. Tek tek fabrikalarda yer yer süren direnişler ve buna karşı gözaltılar, tutuklamalar başladı. Sayısız işçi işten atıldı.

15-16 Haziran’da harekete geçen işçiler, militanca mücadele veren, fabrikada en önde dövüşen öncü militan işçilerini koruyacak örgütlenmelerini yaratamadılar. O gün olduğu gibi, bugün de acil görev,

FABRİKA ÖRGÜTLERİNİN YARATILMASI VE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİNİN KURULMASIDIR.

İşçi Arkadaş,

15-16 Haziran işçi direnişinde tüm burjuva partiler işçilere karşı birleşti, bir blok oluşturdular. İşçi düşmanı yasalarını elbirliğiyle hazırlayıp ortak oyla kabul ettiler.

Bu gerçek, kendi sınıf gücümüze güvenmenin zorunluluğunu, burjuva partileriyle hiçbir ortak yanımızın olmadığını, olamayacağını gösterdi bize.

Çıkarlarımızı savunduğumu söyleyen bütün burjuva partilerin, her eylemimizde bize karşı kapitalizmin çıkarlarını savunmak için birleştiğini 15-16 Haziran’da somut biçimde gördük.

O koşullarda işçileri destekleyen sosyalistler ve devrimciler oldu.

15-16 Haziran’da ve öncesi sonrasında yaşanan bütün olaylarda sınıf partimizden yoksun olmanın acısını çektik çekiyoruz.

Sınıf partimizi, komünist işçi partisini yaratamadığımız sürece de sistemli ve kalıcı bir mücadele yürütemeyiz, kazanımlarımızı geliştireme-

yiz ve kalıcılaştramayız, nihai kurtuluşumuz için kapitalizmi devirip işçi iktidarını kuramayız.

Bu gerçeğin bilincinde kolları sıvayalım, sınıf partimizi, komünist işçi partisini yaratmak için tüm gücümüzle çalışalım.

Fabrikalardan caddelere, sokaklara sel gibi akan, tankları, barikatları aşan, fabrika kapılarını kaynaklayarak militanca direnen on binlerce işçi kardeşimizi, sendika bürokrasisi yalnız bırakmıştı. Uzlaşmacı bir tavır sergileyerek, burjuvazinin radyosundan yasalara saygı gösterilmesi çağrısında bulundular. İşçi sınıfının gerçek önderlerinin yeri, burjuva yasalarının yanında değil, sınıf çıkarları doğrultusunda mücadele eden işçi sınıfının önünde olmalıdır.

**SENDİKALARIMIZA SAHİP ÇIKALIM!
SENDİKA BÜROKRATLARINI DEVİRELİM!
SENDİKALARDA DENETİMİ ELE ALALIM!**

**ÇARE BURJUVA PARTİLERİNDE DEĞİL,
SINIF PARTİMİZDE, KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİNDE!
ÇARE PROLETARYA İKTİDARINDA, ÇARE SOSYALİZMDE!
15-16 HAZİRAN’LARI AŞALIM, MÜCADELEYİ
YAYGINLAŞTIRALIM!
YENİ BİR YÜKSELİŞİN ÖNCÜLERİ, YARATICILARI OLALIM!**

İşçi sınıfının kazanımlarına saldırıldığı, en temel haklarının sınırlandırıldığı, elinden alındığı koşullar sürüyor. Uzun bir süredir, genel olarak bütün dünyada da, Türkiye’de de, işçi sınıfının yaşam, çalışma, örgütlenme, mücadele koşulları ağırlaşıyor. Sadece geleceğimizi değil, bugünümüze ve dünümüze ait ne varsa hepsini elimizden almak istiyorlar. Gelecekte düşlediğimiz özgürlük ve barış dolu güzel bir dünya yaratma mücadelesinde önemli bir yer tutan, sınıfın gücünü gösterdiği günleri de unutturmaya çalışıyorlar.

YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ BAŞKALDIRISI

YAŞASIN 15-16 HAZİRAN

İstanbul-İzmit hattında 36 yıl önce 15 Haziran sabahı fabrikalarda üretim durdu; sınıf kardeşlerimiz bir sel gibi caddelere aktı. Levent’ten, Topkapı’dan, Kartal’dan, Gebze’den ve İzmit’ten on binlerce işçi tek bir yürek tek bir yumruk oldu. Ordunun zırhlı birliklerinin, tankların, tüfeklerin ve polislerin barikatlarının gücü yetmedi bu seli durdurmaya. Çatıştı sınıf kardeşlerimiz, kıyasıya çatıştılar, militanca sel gibi aktılar sokaklarda; bu topraklarda sokaklar ilk kez böyle bir gücün, birleşen, büyüyen, devleşen gücün ayak seslerini duyuyordu.

Üç kardeşimiz hayatını kaybetti 15-16 Haziran’da. İşçi sınıfı ilk kez böylesine büyüklükte ve militanca kendisinden haberi olmayanlara, onun birleşik tarihsel gücüne inanmayanlara sert bir yanıt veriyordu.

Bu aynı zamanda eylem birliğiydi, karşıtlarına başkaldırıydı. 15-16 Haziran’da dosta düşmana haykırıyordu sınıf kardeşlerimiz sokaklarda, barikalarda:

“vardık, varız, varolacağız”

kurtuluş kendi ellerimizdedir

KURTULUŞ
sosyalist dergi

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ EGEMEN SINIFA, SİYASİ TEMSİLCİLERİNE, DEVLETİNE KARŞI SOKAKLARI ELE GEÇİREN EYLEMİ

Hareket, 15 Haziran 1970 günü kendiliğinden bir şekilde gelişti. Sabah şalterleri indiren işçiler DİSK'in bildirisini fabrikalarda temsilcilerden dinleyerek tartışmaya başlamışlardı. Birinci gün bu değerlendirmeye Türk-İş'e bağlı işyerleri de katılmıştı. Bu hareket fabrikalardan çıkan işçilerin bir araya gelmeleriyle birlikte sessiz yürüyüşe dönmüştü. Hemen oracıkta uygun sloganlar, dövizler hazırlanmıştı.

Kadıköy yakasındaki işçiler Ankara asfaltından Kartal'a doğru, Eyüp bölgesindeki işçiler Topkapı'ya doğru, Bakırköy'deki işçiler de Londra asfaltı üzerinden yürüdüler. Tuzla ve Çayırova'daki işçiler ise Gebze'ye doğru yürüyerek Ankara asfaltını kapadılar. İzmit'te de işçiler iki koldan şehrin merkezine doğru yürüdüler. İlk günkü yürüyüşler sırasında polis müdahale etmedi. İlk günkü eyleme 113 işyerinden toplam 70 bin civarında işçi katıldı.

İkinci gün dövizler ve pankartlarıyla da daha hazırlıklıydı işçiler. Fabrika yemekhane ya da meydanlarında toplanan işçiler diğer fabrika işçileri ile birleştikten sonra izlenecek yola çıkarak yürüyüşler başlatıldı.

Slogan ve dövizlerde: *"İşçiyiz, haklıyız, güçlüyüz, Sendikamızı kapattırmayız; Bağımsız Türkiye, Demirel istifa, Hükümet istifa, Yaşasın DİSK, ölmek var dönmek yok"* vardı. Hareket, İstanbul ve Kocaeli'nde başlamıştı. Ancak Ankara, Sakarya, Adana, İzmir'de de on binlerce kişi aynı amaç doğrultusunda aynı yürüyüşleri gerçekleştirdiler, fabrikalarında üretimi durdurdular, DİSK'in bildirisini alkışlarla okudular.

İstanbul'da Topkapı bölgesindeki işçiler Surdışı'nda toplandı. Bir grup Beyazıt-Çağaloğlu yönünde, bir grup da Saraçhane-Unkapanı yönünde yürüyüşe geçti. Çağaloğlu'nda zırhlı birlikler de barikat kurmuştu. İşçiler barikatı aşarak vilayete ve E-

minönü'ne doğru yürüdüler. İki yakadaki işçilerin birleşmesini engellemek için Haliç'teki iki köprü, Galata ve Unkapanı köprüleri açıldı. Buna rağmen bazı işçilerin kayıklarla karşıya geçmeleri üzerine polis buna da müdahale ederek engelledi. Büyük bir kısmı da Saraçhane-Fatih yolu üzerinden Topkapı'ya geri döndü. Saraçhane'den Unkapanı'na gelen grup da köprünün açılmasından dolayı diğer grupla beraber geri döndü.

Şişli ve Levent bölgelerindeki işçilerin hedefi ise Taksim meydanı idi. Yolları polis ve asker barikatları ile kesilmişti. Levent-Mecidiyeköy yöresindeki

işçiler Kavel Kablo Fabrikası işçilerinin öncülüğünde 4. Levent'te buluşup Zincirlikuyu'ya doğru yürüyüşe geçtiler. Polisin kortejin önündeki işçileri coplaması üzerine çatışma başladı. İşçiler kurulan barikatı aşarak yürüyüşe devam ettiler.

Kadıköy'de yürüyüş iki koldan oldu. Otosan fabrikası önünde toplanan bir grup işçi Üsküdar'a doğru yürümeye başladı. Ankara asfaltı üzerinde polis barikat kurmuştu. Polisin silah kullanması üzerine çatışma çıktı. İşçiler barikatı yararak Üsküdar'a vardılar.

Arçelik ve Çayırova Cam Fabrikasının işçileri de Kartal'a gelmekteydi. Yol üzerindeki fabrikaların

işçilerinin de katılımıyla çok uzun bir yürüyüş kolu meydana gelmişti. Kartal sapağında toplanan işçilerin bir kısmı barikatı aşarak Kartal'a girdiler. Maltepe Sigara Fabrikası işçilerinin de katılımıyla on binlerce işçi barikatları kolayca aşarak Bağdat Caddesinden Kadıköy'e geldi.

Kadıköy'deki yürüyüş ise çatışmalı oldu. Yoğurtçu Parkı civarında çıkan çatışmalarda üç işçi yaşamını yitirdi, bir polis öldü. Bir kısım işçi Kadıköy merkezine kadar inerek gözaltına alınan ve Kadıköy Kaymakamlığına götürülen işçileri polislerin elinden almak için binaya girdiler. Daha sonra binanın yakıldığı haberi geldi. Polis arabaları ve çok sayıda sivil araç tahrip edildi.

Gebze civarındaki 10 bin dolayındaki işçi topluluğu da Ankara asfaltı üzerinde yürümeye başladı. E-5 karayolunda yürüyen işçiler Yakacık kesiminde yolu kapadılar.

İzmit'te Maden İş Sendikası önünde toplanan işçiler kurulan barikatları aşarak Good-Year ve Pirelli işçilerini de direnişe kattılar.

Tabandan gelişip yükselen bu militan işçi hareketinin kendini aşması DİSK yönetimini de ürküttü. 16 Haziran akşamı ilan edilen sıkıyönetim DİSK yönetimine bile sevinçle karşılanıp desteklendi. İşçileri eylemi bırakmaya ve fabrikalarına dönmeye ikna etmeye, hatta hareketin ulaştığı militan boyutun nedeni olarak işçi olmayan unsurları göstermeye ve kendilerini aklamaya çalıştılar.

15-16 Haziran eylemi işçilerin sendikal haklarını ve sendikaları DİSK'i savunmak için DİSK'in kararı ve onayı ile başlamıştı. İşçiler eylem boyunca DİSK yöneticilerine ve fabrikalardaki önderlerine sahip çıktılar. Fakat gelişmeler sendikal sınırları aşınca DİSK bürokrasisi geri çekildi, hükümetle anlaşma yolunu tercih etti.

Büyük başkaldırının ardından işten çıkarmalar başladı. Fabrikadan atılan öncü, direnişçi işçilerin bir daha hiçbir fabrikada çalışmamaları için kara listeler hazırlandı. Ama her şeye rağmen sendikal örgütlenme özgürlüğünü, DİSK'i yok etmeyi hedefleyen yasa değişikliği yürürlükten kaldırılmıştı.

Egemen sınıf, yasal sınırlamalarla işçi sınıfının sendikal örgütlenmesini, mücadelesini engelleme hedefine, işçi sınıfının eylemi, büyük 15-16 Haziran başkaldırısı karşısında ulaşamamıştı. Bu doğrultuda yasal değişiklikleri, ancak 1980 sonrası askeri diktatörlüğün zoruyla, liberalleştirme uygulamalarıyla

BÜYÜK BAŞKALDIRININ KAZANIMLARI VE ZAAFLARI

İşçi sınıfı 15-16 Haziran'da ekonomik hakları için mücadeleyi siyasi bir düzeye sıçratmıştı. Ekonomik haklarını koruma mücadelesi, sendikal örgütü DİSK'i savunmaktan geçiyordu. Egemen sınıf ise, DİSK'i yok etmek için yasa değişikliğini gündeme getiriyor, siyasi bir saldırı aracına başvuruyordu.

İşçi sınıfı da bu saldırıya siyasi bir eylemle cevap verdi. Doğrudan devletle çatıştı, iki gün süreyle şehrin sokaklarını ele geçirdi. Bu anlamıyla yasayı engelleyerek siyasi bir başarı kazandı. Ama eyleminin büyüklüğü ile orantılı daha büyük başarılar elde edemedi.

15-16 Haziran başkaldırısı, çıkışın sendikal sınırlarda kalmasını isteyen sendikal bürokrasiyi aşmakla birlikte, talepler DİSK'in kapatılmasını ve işlevsizleştirilmesini engellemek ile sınırlıydı. Kalkışmanın yarattığı öncü işçiler de eylemin bitiminde korunamadı.

Bunda en önemli etken, hareketin kendiliğinden karakteriydi. Hareket, sınıf bilinçli önderliğinden yoksun olduğu için, anlık taleplerini genel ve uzun vadeli çıkarlarına bağlayamadığı gibi, eyleminden dersler çıkarıp bu dersleri genelleştirerek kolektif bilince yerleştirmeyi de başaramadı.

Bu ancak proletaryanın sınıf bilinçli önderliğe, kendi siyasi hareketine sahip olması ile mümkün olabilirdi. Bunun nedeni, kendiliğinden hareketin, sınıfın uzun vadeli ve genel hedeflerini ifade etme yeteneğinde olmamasıdır. Bu görevi yerine getirebilecek olan bilimsel sosyalizmdir, komünizmdir.

Mevcut hareketin, sınıfsız topluma doğru yönelebilmesi, işçi sınıfı hareketiyle komünizmin bileşimi olan işçi sınıfının komünist siyasi hareketinin yaratılabilmesine bağlıdır. İşçi sınıfı hareketi de, sınıf bilinçli önderliğine sahip olarak, atılımlarının kalıcı kazanımlar getirmeden geri püskürtülüp dağıtılmasından kurtulabilir, en fazla başarı sağlayacak şekilde, en uygun anda, en uygun biçimde, en doğru mücadele yöntemlerini uygulayabilir.

15-16 Haziran 1970'te olduğu gibi, bugün de, henüz işçi sınıfının komünist partisi, siyasi hareketi yaratılmamıştır. Komünizmle çakışmamış olduğu için, işçi sınıfı hareketi esas olarak koşullarından memnuniyetsizlik düzeyini pek aşamamakta, birleşip bir ileri düzeye yönelememektedir.

İşçi sınıfı hareketiyle komünizmin çakıştırılması sorunu, 15-16 Haziran günlerinde olduğu gibi bugün de, sınıf hareketinin baş sorunudur. Bu sorunun çözümü, işçi sınıfının kendiliğinden hareketinin önderleri olan öncü işçilerin komünizmi benimsemelerinden geçer.

Komünizm ancak öncü işçilerin ellerinde maddi bir güce dönüşebilir, ancak o zaman komünizm ile işçi sınıfı hareketinin bileşimi olarak işçi sınıfının komünist siyasi hareketi doğabilir. Bu yüzden kazanımları koruyarak işçi sınıfına önderlik edecek, proletaryanın mücadelesinin her anında onun önderi olabilecek bir komünist işçi partisinin inşası görev olarak duruyor. Bu kuşkusuz günümüzün en önemli ve ihmal edilmeden yerine getirilmesi gereken görevidir.